

MANNER-SUOMEN
MAASEUDUN
KEHITTÄMISOHJELMA
2007–2013

Maatalouden ympäristötuen erityistuet

– hyvään ympäristöön ja talouteen erityistuilla

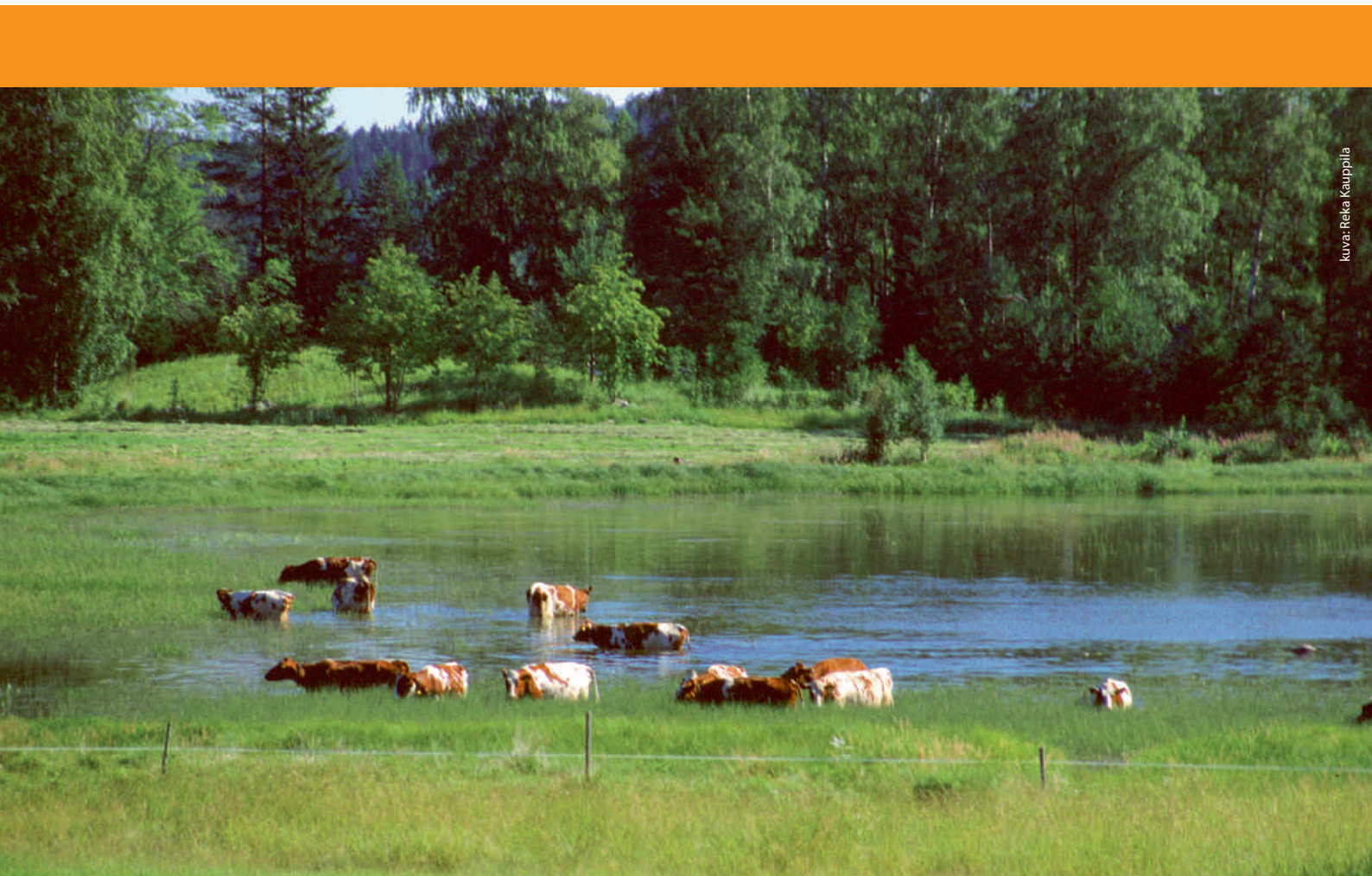
Ympäristötuen erityistukien tavoitteena on harjoittaa maatalous- ja puutarhatuotantoa kestävällä tuotantomenetelmällä niin, että ympäristön ja vesistöjen kuormitus vähenee ja maaseudun luonnon monimuotoisuus lisääntyy. Samalla varmistetaan se, että kuluttajat saavat laadukkaita ja turvallisia elintarvikkeita.

Hyvin hoidettu ja monimuotoinen kulttuurimaisema vesistöineen lisää asuin ympäristön viihtyisyyttä, nostaa alueen sekä taloudellista että luontoarvoa ja edistää siten maaseudun yritystoimintaa.

Tilan olosuhteiden perusteella voidaan kolmesta toista erityistuesta valita sopivimmat vaihtoehdot.

Ympäristötuen erityistukea voivat hakea kaikki maatalouden ympäristötukeen sitoutuneet viljelijät. Perinnebiotooppien ja monivaikutteisen kosteikon erityistukea voivat saada myös rekisteröidyt yhdistykset, jotka eivät ole sitoutuneet ympäristötukeen. Erityistukisopimukset ovat joko viisi- tai kymmenvuotisia.

Erityistukisopimuksia haetaan alueen TE-keskuksesta. Hakulomakkeet ovat saatavilla internetissä osoitteessa lomake.mmm.fi. Ympäristötuen erityistuet ovat osa Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa vuosille 2007–2013, joka on EU:n osaksi rahoittama ohjelma.

Erityistuilla suojellaan vesistöjä ja luonnon monimuotoisuutta

Pohjavesialueiden peltoviljely

- Vähentää erityisesti typen ja kasvinsuojeluaineiden joutumista pohjavesiin

Pohjavesialueita suojellaan tällä erityistuella esimerkiksi keventämällä pellon muokkausta tai lannoitusta, vähentämällä kasvinsuojeluaineiden käyttöä tai viljelemällä heinää viljojen aluskasveina.

Valumavesien käsittelymenetelmät: Säätosalaojitus, säätökastelu tai kuivatusvesien kierrätys

- Vähentää valumavesien happamuutta ja ravinteiden huuhtoutumista vesistöön
- Tehostaa ravinteiden käyttöä

Pellon kosteustilannetta voidaan säädellä salaojakaivojen avulla, kastelemalla sekä hyödyntämällä kastelussa alueen valumavesiä.

Suojavyöhykkeen perustaminen ja hoito

- Vähentää valumavesien mukana kulkevan maa-aineksen ja ravinteiden huuhtoutumista vesistöön
- Lisää luonnon monimuotoisuutta

Monivuotinen, vuosittain korjattava kasvusto voidaan perustaa joen, valtaojan tai vesistön varrella olevalle pellolle sekä pohjavesialueelle. Suojavyöhykkeen hyöty on suuri silloin, kun rantapellon maalaji on helposti veden mukana liikkuvaa, pelto viettää jyrkästi vesistöön tai se sijaitsee tulva-alueella.

Monivaikutteisen kosteikon hoito

- Vähentää valumavesien mukana kulkevan maa-aineksen ja ravinteiden huuhtoutumista vesistöön
- Lisää luonnon monimuotoisuutta

Kosteikoilla ja laskeutusaltailla voidaan pysäyttää veteen liuennutta kiintoainetta ja sitoa pellolta huuhtoutuneita ravinteita. Kosteikot elävöittävät maisemaa ja tarjoavat muun muassa vesilinnuille uusia pesimäpaikkoja.

Sopimuksen voi tehdä Suomenlahteen, Saaristomereen ja Selkämereen laskevien jokivesistöjen valuma-alueille sekä järvien valuma-alueille, jos kosteikko pienentää merkittävästi vesistökuormitusta. Yli viidennes valuma-alueesta tulee olla peltoa.

Kosteikkojen perustamiseen voi hakea myös ei-tuotannollista investointitukea.

Luonnonmukainen tuotanto tai luonnonmukainen kotieläintuotanto

- Vähentää ympäristö- ja vesistökuormitusta
- Lisää luonnon monimuotoisuutta
- Edistää kotieläinten hyvinvointia ja mahdollistaa eläinten lajinnukaista käyttäytymistä
- Lisää luomutuotteiden saatavuutta

Viljelykierto ja orgaaninen lannoitus edistävät ravinteiden tehokasta hyödyntämistä ja vähentävät näin vesistökuormitusta. Ravinteita kiertää luomutilalla rehuista karjanlannan kautta seuraavien viljelykierrossa olevien kasvien lannoitteiksi. Maan rakenteesta ja pieneliötoiminnasta huolehtiminen sekä kasvinsuojelun perustuminen muihin toimenpiteisiin kuin kasvinsuojeluaineiden käyttöön lisäävät luonnon monimuotoisuutta ja kasvien ravinteiden saantia.

Sopimuksen voi tehdä joko luonnonmukaisesta tuotannosta tai luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta. Luonnonmukainen kotieläintuotanto -sopimus edellyttää sitä, että tila viljelee peltojaan luonnonmukaisesti.

Alkuperäiskasvien viljely

- Edistää vanhojen suomalaisten maatiaislajikkeiden ja lajikeluettelosta poistuneiden kauppalajikkeiden ja niiden muuntuneiden kantojen ylläpitoviljelyä
- Säilyttää kulttuuriperintöä

Sopimuksen voi tehdä viljojen, herneen, härkäpavun ja nurmikasvien alkuperäiskasvilajikkeiden viljelystä. Alkuperäinen paikallinen kasvilajike määritetään, jonka jälkeen sitä ylläpidetään ja lisätään sen alkuperäisellä viljelyalueella.

Alkuperäisrotujen kasvattaminen

- Turvaa kotieläinten alkuperäisrotujen perimän säilymistä kasvattamalla ja lisäämällä niitä samaan rotuun kuuluvilla eläimillä

Kasvatettaviksi eläimiksi hyväksytään puhdasrotuinen, pääsääntöisesti vähintään neljännen polven eläin. Alkuperäisrotuihin kuuluvat: itä- länsi- ja pohjoissuomenkarja, suomen- ja kainuunharmaaslammas, ahvenanmaanlammas, suomenvuohi, suomenhevonen sekä suomalainen maatiaiskana.

lisätään maaseudun

Luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen

- **Lisää maatalousalueiden luonnon ja maiseman monimuotoisuutta**

Monimuotoisuutta lisätään raivaamalla, niittämällä, laiduntamalla, perustamalla kasvustoja tai korjaamalla maatalouteen liittyviä vanhoja rakennelmia. Raivaamalla aurinkoisia pellon reunamia tai perustamalla pellolle kasvustoja voidaan parantaa maatalousympäristössä elävien uhanalaisten tai vähentyneiden lajien ruokailu-, pesintä- ja muuttoalueita.

Perinnebiotooppien hoito

- **Säilyttää perinteistä maatalouden tuottamaa kasvi- ja eläinlajistoa sekä kulttuuriympäristöä**

Perinnebiotooppeja ovat muun muassa kedot, hakamaat tai erilaiset niityt, joita on aiemmin laidunnettu tai niitetty. Sopimuksen voi tehdä myös metsälaitumelle, jolla kasvaa eri-ikäisiä lehti- ja havupuita sekä laho- ja kolopuita ja jolla on merkkejä laidunnuksesta.

Perinnebiotooppeja hoidetaan pääasiassa laiduntamalla, niittämällä ja raivaamalla. Perustamiseen ja alkukunnostukseen voi myös saada eituotannollista investointitukea.

Ravinnekuormituksen tehostettu vähentäminen

- **Viisivuotinen sopimus nurmiviljelystä**
- **Suunnattu A- ja B-tukialueille**

Sopimus on suunnattu fosforirikaille peltolohkoille. Sopimus ravinnekuormituksen tehostetusta vähentämisestä on viisivuotinen. Se voidaan tehdä myös valtaajiin ja vesistöön rajoittumattomille A- tai B-tukialueella sijaitseville peltolohkoille, joiden fosforipitoisuus on korkea tai arveluttavan korkea. Valtaajien ja vesistöjen rantapelloilla riittää, että fosforipitoisuus on hyvä. Lohkoja ei saa lannoittaa fosforilla eikä niillä myöskään saa käyttää kasvisuojeluaaineita. Typeä voidaan käyttää vähäinen määrä kasvuston perustamisen yhteydessä. Nurmi- tai heinäsatto on korjattava pois vuosittain. Sopimus perustuu viljelijän tekemään suunnitelmaan.

Turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely

- **Kasvustoa ei saa uusia muokkaamalla**
- **Heinän tai nurmen viljely kymmenen vuoden ajan turvetta tai multamaata olevalla loholla**

Sopimuksessa edellytetään heinän tai nurmen viljelyä kymmenen vuoden ajan turvetta tai multamaata olevalla loholla. Kasvustoa ei saa uusia muok-

kaamalla, mutta suorakylvö ilman muokkausta on mahdollinen. Kasvusto on korjattava vuosittain. Lannoitus määräytyy tilalla olevien ympäristötukisitoumusten ja -sopimusten perusteella.

Lietelannan sijoittaminen peltoon

- **Lietelannan tai virtsan sijoittaminen peltoon maan sisään sijoittavilla tai multaavilla laitteilla**
- **Levitettävä määrä vähintään 20 m³ hehtaarille/vuosi**
- **Lietelanta tai virtsa voi olla myös toiselta tilalta peräisin**

Sopimus tehdään viideksi vuodeksi. Tuen maksu edellyttää, että levitettävä määrä on vähintään 20 m³ hehtaarille vuodessa. Jos sopimuslohkolle on levitetty naudan tai sian lietelantaa, samana vuonna ei saa levittää pintalevityksenä fosforilannoitetta.

Ympäristötuen erityistukien määrät (€/ha, €/ey tai €/tila)

ERITYISTUKISOPIMUS	Maksettava määrä/ kiinteä €/ha	Maksettava määrä/ enintään €/ha	Maksettava määrä €/eläinyksikkö	Maksettava määrä €/tila
Luonnonmukainen tuotanto	141			
Luonnonmukainen kotieläintuotanto	126 (+141)			
Alkuperäiskasvien viljely	450			
Alkuperäisrotujen kasvattaminen				
Itä- ja pohjoissuomenkarja			500	
Länsisuomenkarja			270	
Suomen-, ahvenanmaan- ja kainuunharmaalammas			270	
Suomenvuohi			270	
Suomenhevonen			270	
Maatiaiskanat ja -kukot 20 - 39 eläintä				100
40 - 59 eläintä				150
60- eläintä				250
Suojavyöhykkeiden perustaminen ja hoito, A- ja B-tukialue		450 *		
Suojavyöhykkeiden perustaminen ja hoito, C-tukialue		350 *		
Monivaikutteisen kosteikon hoito		450 *		
Perinnebiotooppien hoito		450 *		
Perinnebiotooppien hoito 5 - 30 aaria (arvokas kohde)	135€/kohde			
Luonnon ja maiseman monimuotoisuus		450 *		
Pohjavesialueiden peltoviljely		156 *		
Valumavesien käsittelymenetelmät				
Säätösalaajitus		54*		
Säätökastelu		108*		
Kuivatusvesien kierrätys		140*		
Ravinnekuormituksen tehostettu vähentäminen		347 *		
Lietelannan sijoittaminen peltoon	56			
Turvelpeltojen pitkäaikainen nurmiviljely				
kotieläintilat, jolla kasvatetaan nautoja, hevosia, lampaista tai vuohia yhteensä enemmän kuin 2 ey muut kotieläintilat tai kasvinviljelytilat	68 114			

LISÄTIETOJA:

www.maaseutu.fi
www.mavi.fi
www.mmm.fi
www.te-keskus.fi

* erityistuen määrä todetaan päätöksessä, jonka TE-keskus antaa erityistukihakemuksesta